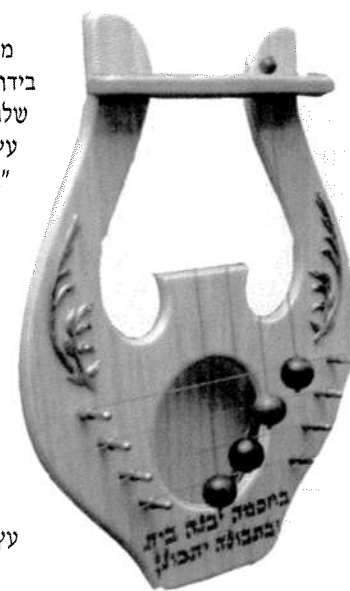

את הדיקט המעוגל ממלאים בחתיכות עץ

"לכלי שאני מחזיק בידי יש 22 מיתרים, כל מיתר הוא כנגד אות באותיות הא-ב. אני יכול לנגן לך מילים שונות כמו 'לב', 'אהבת אלוקים', 'תורה ומצוות' ו'קדושה'"

מיכה קם מכורסתו, מניח בצד את הנבל שהיה בידו, ומכניס אותי לחלק השני של בית המלאכה שלו, לאולם היצור. בקצהו האחד ניתן לראות בולי עץ גולמיים. עצי אגוז, דובדבן מהגוני, ברוש וזית. "אנחנו מקבלים את העצים כגושים", מסביר מיכה, "ואנחנו מיישרים וחותכים אותם קודם כל בצורה גסה, ומתחילים לשייף את החתיכה על מנת להביא אותה לצורה הנכונה של הכלי".

במקום אחר, על השולחן, מונחים דיקטים קטנים מעוגלים. "אנחנו מרטיבים את החתיכות שאותן צריכים לעגל. הדיקט מתרכך, ואז מעגלים אותו כדי שיהיה גמיש. שבלונה מיוחדת מקבלת את כל החתיכות". את הדיקט המעוגל הם ממלאים בחתיכות עץ, כך מתקבל גוף הכלי. אז מחברים את שאר

עלי הגיון בכינור

כלי הנגינה - מלבד היותם כלים לעבודת השירה בכלי בית המקדש - מהווים דברי חז"ל גם כרומזים לעניינים פנימיים רבים. אחד הדברים המעניינים הוא כמות המיתרים בכינור. "כנור של מקדש של שבעת נימין היה... של ימות המשיח שמונה, שנאמר: 'למנצח, על השמינית... של עולם הבא עשה, שנאמר: 'עלי עשור ועלי נבל, עלי הגיון בכינור', ואומר: 'הודו לה' בכינור, נבל עשור זמרו לו...' (ערכין יג:).

יש הרואים בשבעת המיתרים את שבעת התווים המרכיבים את הסולם המוזיקלי המקובל כיום. כמובן שלעבודת השירה בכלי היו הלכות והגדרות מדויקות, כפי שפסק למשל הרמב"ם (הלכות כלי המקדש פ"ג הלכה ג-ד): "אין פוחתין משנים עשר לויים עומדים על הדוכן - תשע לכינורות, שנים לנבלים ואחד לצלצל".

ובמה הם מנגינים? נבלים וחלילים וכנורות וחצוצרות והצלצל. ואין פוחתין משני נבלים ולא מוסיפין על ששה, ואין פוחתין משני חלילים ולא מוסיפין על שנים עשר, ואין פוחתין משתי חצוצרות ולא מוסיפין על עשרים ומאה, ואין פוחתין מתשעה כנורות ומוסיפין עד לעולם. והצלצל אחד בלבד".

את כלי השיר היו מאחסנים בלשכת כלי השיר שהיתה תחת עזרת ישראל ופתוחה לעזרת הנשים, וכל משמר של בני לוי שהגיעו תורו לנגן, היה לוקח משם את כלי הנגינה.

גם ידועים דברי חז"ל על הכנורות שיצאו לגלות בחורבן הבית, כפי שנרמזו בנבואה בדברי דוד המלך במזמור 'על נהרות בבל' (על פי ילקוט תהלים שם), שביקש נבוכדנצר מבני לוי: "שירו לנו משירי ציון...". והם תלו כינורותיהם על ערבות שהיו שם, ופצעו את בהונות ידיהם וענו לו: "איך נשיר את שיר ה'?"

החלקים: הראש למעלה, צוואר המתחבר לגוף, ובגוף הם מחברים את המיתרים. לאחר מכן בא שלב בדיקת האקוסטיקה, המיתרים והצלילים המופקים מהם. "עכשיו מגיע החלק המכריע. אנחנו מותחים את המיתרים, ומכוונים אותם. בכל יום חייבים למתוח את המיתרים, שכן אם לא נכוון אותם, הם יורפו ולא ינגנו כראוי".

הצד הרוחני של הכלי

מיכה הררי החבוש בכיפת צמר גם נראה גם הוא כאילו בא מאותו עולם של פעם. בחדר ססגוני שבו הוא מקבל את פנינו, הוא מוכר את כלי הנגינה שלו לאחר שיצאו מבית המלאכה. הוא יושב על כורסתו, מחזיק את הכינור ופורט על מיתריו. הצלילים

העולים מהכורסה ממלאים בקולותיהם הענוגים את החלל, מרגיעים ונוסכים שלוה, מעין עולם הבא. "תקשיב לצד הרוחני של הכלי", הוא אומר בעודו משמיע לנו מניגוניו של המוסיקאי הנודע ר' שלמה קרליבך.

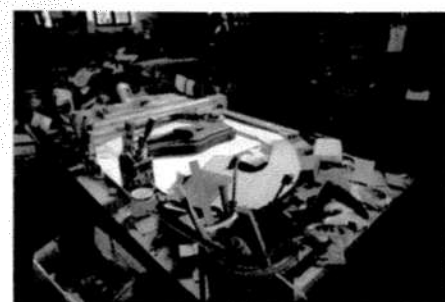
"צלילי הנבל והכינור נחוו בתכונות מיוחדות", מסביר הררי. כך למשל דוד ניגן לפני שאול, ועקב כך בא לידי שמחה. ידוע שלכלי הנגינה של המקדש הייתה תכונה לרפאות אנשים שנפלו למרה שחורה. לאחרונה פורסמו מחקרים המראים שצלילי המיתרים משפיעים על בלוטת התריס. אדם בריא מנפיק מהאנרגיה שלו גלי רדיו בתדר של מיליון 800 מגהרץ. הסר מהמספר 1.800.000 את האפסים והרי לך ח"י. רוב האנשים אינם מגיעים לקצב הזה, אבל הויברציות של הנבל עוזרות לאדם להגיע למספר.

"לכלי שאני מחזיק בידי יש 22 מיתרים, כל מיתר הוא כנגד אות באותיות הא-ב. אני יכול לנגן לך מילים שונות כמו 'לב', 'אהבת אלוקים', 'תורה ומצוות' ו'קדושה'". כדי להמחיש את מה שהוא אומר, פורט מיכה על המיתרים ואכן, עד מהרה עולים בחדר צלילים מתוקים.

"הכלי הזה לא בא מעץ הדעת אלא מעץ החיים", הוא משמיע תובנות. "מה שאומר שאין צורך ללמוד בקורסים מסודרים את תורת הנגינה, הכלי הזה מנגן את מה שאתה מרגיש".

שאיפתו הגדולה של מיכה היא שבקרב, כשייבנה בית המקדש, הלוויים אכן יזמינו אצלו את כלי הנגינה שלהם. ואכן, באחד מחדרי המפעל הוא עמל עתה על יצירת הכינורות שבדוגמתם ניגנו הלוויים בבית המקדש. הכינורות האלה שהוזמנו על ידי מכוון המקדש, יוצבו, לכשתסתיים בנייתם, בבית ספר מיוחד ללימוד ילדי הלוויים את מלאכת הנגינה כדי להכינם לנגן בבית המקדש לכשייבנה.

"על פי מה שלמדתי בגמרא", מטעים מיכה, "יש כינורות המורכבים משמונה חלקים, יש כינורות המורכבים משבעה ויש המורכבים משני חלקים בלבד". לדבריו, כינור של שבעה מיתרים הוא כינור גיל, שמונה מיתרים הם כינור שמינית "למנצח על השמינית" ואילו כינור המורכב מעשרה מיתרים הוא עשור "נבל עשור זמרו לו". לכינור דוד היו עשרה מיתרים והמיתרים שלו עשויים מגדי האיל שנגלה לאברהם אבינו בעת עקידת יצחק. בבית המקדש הלוויים היו מנגנים בכינור בעל שבעה מיתרים. בימות המשיח, ינגנו בשמונה מיתרים, וזוהי השמינית, ולעיתים לבוא - בעשרה מיתרים. אני בונה את כל סוגי המיתרים".

חדרו הססגוני של מיכה הררי

בגמרא מובא שבתזמורת בית המקדש ניגנו לא פחות מ-4,000 לויים בשתי משמרות ביום. בימים רגילים לא ניגן כל ההרכב ביחד, בשלשת הרגלים,

השלג שקרב ליהדות

אקרא על כך בתנ"ך אבל לא אראה את הארץ. לפתע חשתי משיכה עזה לעלות לארץ ישראל לראות את ארץ ההבטחה כמו עינינו. "הגעתי לארץ בערב ראש השנה", מספר מיכה, "ולא הבנתי מדוע בארץ התנ"ך על הכביש נוסעות מכוניות ולא גמלים וחמורים..."

חברים הכירו ביני לבין ר' שלמה קרליבך, שהזמינם לשיעורים שאמר ברחבי הארץ. מיכה הגיע, הציץ ונפגע. שיעור רדף שיעור, והוא החל למצוא טעם לחיים. אט אט קיבלו על עצמם גם שמירת מצוות מעשיות. בהתחלה הוכשר המטבח לאחר מכן החלו לשמור שבת ושאר מצוות בסיסיות, וככל שחלף הזמן, כך התחזו בשמירת תורה ומצוותיה.

לאחר שנה וחצי של חיים בישראל, הקימו את בית המלאכה לנבלים בחוף הכנרת הסמוך למושב מגדל אלא שאיש לא הגיע אליהם ופרנסה לא הייתה להם. כתבה אחת שהתפרסמה ביומן האנגלי "ג'רוזלם פוסט" בעקבות פגישה אקראית בינם לבין כתבת העיתון, הביאה לבית המלאכה עיתונאים נוספים כולל מתחנות זרות. הם הכינו כתבות על בני הזוג הררי שהתפרסמו בכל העולם. הקליינטים החלו להגיע.

לפי הרגש. "הכלי מנגן את מה שאתה מרגיש"

כמיהתם לבניין בית המקדש. בגמרא נאמר כי אחד הסימנים המעידים על אחרית הימים הוא כשנראה כינור בעל עשרה מיתרים. "אז עכשיו אנחנו בונים כינור בעל עשרה מיתרים", הוא אומר.

הזמנה לא שגרתיית הוא קיבל לא מזמן ממכוון המקדש בירושלים. שם החליטו לשחזר את כלי המקדש ואת הכינורות שבהם היו הלוויים מנגנים בגודלם האמתי, שכן כלי הנגינה שהיו מוצגים עד אז, היו קטנים. מיכה החליט בטרם ביצע את ההזמנה לחקור איך באמת היו נראים כינורות בית המקדש. "התחלנו ללמוד את הנושא. אמנם כתוב על כלי

המקדש בתנ"ך, אך הלא אין בו תמונות. המחקר הזה הוסיף חשיבות רבה לאופן בניית הכלי. ידענו שזה לא סתם עוד כלי שאנחנו הולכים לייצר. אנחנו חושבים שהעם היהודי פשוט צריך את הכלים האלה. במשך

את הקריירה שלו כבונה כלי נגינה החל מיכה הררי בשנות השבעים כאשר עדיין התגורר בארה"ב. אשתו ראתה נבל קטן אצל חברתה וביקשה ממנו לבנות לה אחד כזה. 10 שנים לקח לו להכין את הנבל הזה. אחרי יצורו של הנבל, הם החליטו ליצור נבלים נוספים, ובהמשך אף פתחו בית מלאכה לנבלים. הם כבר קנו בקתה ביער במקום הכי נידה והכי רחוק מהמולת העיר, שם התכוונו לפתוח את בית המלאכה שלהם, ואז הגיע החורף. שלג מילא את האוויר, הם היו תקועים ביער בלי יכולת לזוז. בלית ברירה החלו לקרוא את כל הספרים שבביתם.

באותה תקופה הם לא ידעו שום דבר ביהדות. "אלוקים היה רחוק מאיתנו", מודה מיכה. כשגמרו לקרוא את כל הספרים בביתם החליטו לקחת ליד את הספר מעלה האבק שמעולם לא נגעו בו, ספר התנ"ך.

"התחלנו לקרוא את ספרי הנביאים, התחלנו לקרוא על חזרת עם ישראל לארצו, על בניית בית המקדש וכל הדברים הטובים שיהיו אחרי כן. שמנו לב לפחות חלק מההבטחות, על חזרת עם ישראל לארצו, התגשמו.

החלטתי שלא יתכן שאני השייך לעם היהודי

כנראה שכל הלוויים ניגנו ביחד משום שניתן היה לשמוע את הניגון עד ירחוק.

נבל במקום יהלום

תושבי הארץ כמעט אינם מזמינים כלי נגינה, והכלים, רובם ככולם, עושים את דרכם לחו"ל. את בית המלאכה שלו פוקדים אנשים מכל העולם: ארה"ב, סין ויפן. כינורות החל לבנות לאחר שהוזמן אצלו כינור במתנה לכ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א.

האמריקנים המזמינים את הכינורות גם מנגנים בהם, ומי שלא מנגן מניח בביתו לקישוט. "דיבים מקשרים את הכינור עם כלי המקדש, והם מזמינים את הכלי, כדי להציבו בביתם על מנת לסמל את